

Stanowisko nr 7/2017
Zarządu Regionu Ziemi Łódzkiej
NSZZ „Solidarność”
Z dnia 23 października 2017 r.

w sprawie projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Zarząd Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia przedstawiony 19 września 2017 r. projekt ustawy o szkolnictwie wyższym. Uważamy, że nowa ustawa powinna zapewniać stabilny stan prawny, odporny na oddziaływanie bieżących czynników zewnętrznych oraz zapewniać stały wzrost nakładów finansowych na naukę i szkolnictwo wyższe.

Przedłożony projekt zawiera rozwiązania, które budzą uzasadnione zastrzeżenia w odniesieniu do autonomii uczelni, warunków budowania doskonałości naukowej, jakości i stabilności kształcenia we wszystkich dyscyplinach oraz finansowania.

Szczególnie negatywnie należy ocenić propozycję wprowadzenia nowego organu, tj. rady uczelni, a zwłaszcza celu, dla którego ma być powołana, jej składu, kompetencji oraz usytuowania w strukturze organów szkoły wyższej. Organ ten ma realizować kompetencje m.in. w zakresie sprawowania nadzoru nad gospodarką finansową uczelni oraz nadzoru nad zarządzaniem uczelnią. Jego skład powoduje, że przedstawiciele uczelni nie będą mieli żadnego wpływu na podejmowane przez ten organ decyzje, a ma on nadzwyczajne uprawnienia zarządcze względem rektora i senatu. Nie do przyjęcia jest przyznanie radzie uczelni kompetencji składania wniosku o odwołanie rektora. Oznacza to, że osoby spoza uczelni będą mogły zdecydować o wszczęciu procedury odwołania rektora. Nie do zaakceptowania jest również wzmocnienie władzy rektora i ograniczanie roli organów kolegialnych oraz projekt likwidacji wolnego wyboru rektora uczelni, gdyż podstawowym atrybutem autonomii uczelni jest właśnie możliwość wolnego wyboru władz poszczególnych szczebli. W tym miejscu trzeba bardzo mocno podkreślić fakt, że od odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. jest to pierwszy przypadek próby „zamachu” na autonomię uczelni.

Ponadto uważamy, że proponowana w ustawie struktura uczelni stwarza zagrożenie podporządkowania uczelni kapitałowi, w szczególności kapitałowi zagranicznemu. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że po wejściu w życie tak zaprojektowanej ustawy rola związków zawodowych w uczelniach wyższych drastycznie się obniży. Z projektu ustawy wynika również zagrożenie istnienia uczelni mniejszych, co stoi w sprzeczności z zasadą zrównoważonego rozwoju kraju, a planowana kategoryzacja uczelni stanowi zagrożenie zwłaszcza dla akademickiego charakteru uczelni zlokalizowanych w ośrodkach poza metropolitalnych. Powiązane z nią zasady finansowania zmuszą niektóre uczelnie w perspektywie dwóch kolejnych ocen do przekształcenia się z akademickich w zawodowe. Jest to wyrazem tendencji do koncentracji środków finansowych na naukę w kilku zaledwie ośrodkach akademickich w Polsce.

Mając powyższe na uwadze, Zarząd Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność” wyraża opinię, że przedstawiony przez Ministra projekt w tym kształcie nie powinien być procedowany.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU REGIONU ZIEMI ŁÓDZKIEJ
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
Waldemar Krewc